

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่เก่าแก่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นเมืองที่น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวในระดับเอเชีย พร้อมกับเป็นประตูการค้าการลงทุนสู่สากล ประกอบด้วยประชากรทั้งสิ้น 1,650,009 คน หรือ 128,071 ครัวเรือน (กรมการปกครอง, 2550) นอกจากนี้ยังพบว่าในปีที่ผ่านมามีการจดทะเบียนครอบครองยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ได้แก่ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลจำนวน 114,630 คัน รถจักรยานยนต์จำนวน 395,495 คัน (สำนักจัดระบบการขนส่งทางบก, 2549) อย่างไรก็ตามพบว่า ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มีการให้บริการรถสาธารณะประเภทต่าง ๆ ได้แก่ รถสองแถว หรือ “สี่ล้อ” รถโดยสารประจำทาง หรือ “รถเมล์” รถแท็กซี่ รถสามล้อเครื่อง หรือ “ตุ๊กตุ๊ก” และรถสามล้อถีบ โดยมีจำนวนรถบริการสาธารณะที่ให้บริการในปัจจุบันดังนี้

รถสองแถว หรือ “สี่ล้อ” จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ในประเภทบรรทุกส่วนบุคคลสาธารณะ มีประมาณ 2,800 คัน ลักษณะการให้บริการส่วนใหญ่เป็นแบบไม่ประจำเส้นทางวิ่งวนรับผู้โดยสารทั่วไปในเขตเมือง รถประจำทาง หรือ “รถเมล์” ให้บริการแบบประจำทาง มีเส้นทางและมีอัตราค่าโดยสารที่แน่นอน เป็นรถมินิบัส ขนาด 31 ที่นั่ง จำนวน 25 คัน ทำการเดินรถประจำทางจำนวน 5 เส้นทาง รถแท็กซี่มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 120 คัน ให้บริการทั่วเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะย่านธุรกิจที่สำคัญและสถานีขนส่งต่าง ๆ (กรุงเทพธุรกิจ, 2550)

นอกจากนี้ยังระบบสาธารณะอื่นๆ ได้แก่ รถสามล้อเครื่อง (ตุ๊กตุ๊ก) ให้บริการในเขตเทศบาล เมืองเชียงใหม่ประมาณ 1,000 คัน สามล้อถีบ ให้บริการในเมืองเชียงใหม่ประมาณ 300 คัน บริเวณตลาดวโรรส ประตูเชียงใหม่ โดยเฉพาะย่านธุรกิจที่สำคัญเท่านั้น (กรุงเทพธุรกิจ, 2550)

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่พบว่า ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ร้อยละ 70.7 อยากให้มีรถบริการสาธารณะในเมืองเชียงใหม่ (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2549) จึงน่าจะเป็นโอกาสสำหรับผู้ต้องการลงทุนในส่วนของบริการรถสาธารณะในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในอนาคต

ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้รถบริการสาธารณะ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นด้านพฤติกรรม อันจะเป็นประโยชน์

ในการวางกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ที่ประกอบธุรกิจให้บริการรถบริการสาธารณะ และผู้ที่สนใจในธุรกิจให้บริการระบบสาธารณะอื่น ๆ รวมถึงปรับปรุงแก้ไขการให้บริการและระบบของรถบริการสาธารณะ เพื่อเพิ่มความนิยมในการใช้และลดพลังงานตามนโยบายประหยัดพลังงานของประเทศอีกด้วย

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้รถบริการสาธารณะ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้รถบริการสาธารณะ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้รถบริการสาธารณะ ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการใช้รถบริการสาธารณะ ของประชาชน ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่
3. ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นด้านการให้บริการของรถบริการสาธารณะ ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนนโยบาย ปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการวางแผนงานด้านการตลาด เพื่อการพัฒนาธุรกิจการให้บริการรถบริการสาธารณะต่อไป

### นิยามศัพท์เฉพาะ

**การวิเคราะห์พฤติกรรม** หมายถึง การค้นหาหรือวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อหรือการใช้ของผู้บริโภค เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของความต้องการและพฤติกรรมตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค คำถามที่ช่วยในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ได้แก่ ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who?) ผู้บริโภคซื้ออะไร (What?) ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why?) ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When?) ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where?) ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How?)

รถบริการสาธารณะ หมายถึง รถสองแถว รถประจำทาง รถสามล้อเครื่อง(ตุ๊กตุ๊ก)สามล้อถีบ และรถแท็กซี่ที่ให้บริการในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ใช้หรือเคยใช้บริการรถสาธารณะ



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright© by Chiang Mai University  
All rights reserved